

УДК 338.48: 339.9

Дрюк Г.В.¹, Мамотенко Д.Ю.²

¹ студ. гр. МТЕЗ-113м НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одеська область – один з найважливіших регіонів України, що має значний економічний, культурний та географічний потенціал. Одеська область має значний потенціал для розвитку туризму. Її сприятливий клімат, багата історія, культурна спадщина, мальовничі краєвиди та розвинена інфраструктура роблять її привабливою для туристів з України та з-за кордону.

Історичний розвиток, різноманітність культур та традицій, багата історія, що вплинула на формування унікального обличчя регіону. Диспропорції у розвитку регіонального туризму та відмінності в туристичній діяльності пов'язані з культурно-історичною спадщиною регіону та наявними природними ресурсами. Раціональне використання надбання регіону визначає перспективи довгострокового розвитку туризму [1].

Однак війна з росією негативно вплинула на туристичну галузь Одеської області: кількість туристів, які відвідали Одеську область значно скоротилася; за оцінками експертів, кількість туристів знизилася на 60 – 70% порівняно з 2021 роком; найбільше постраждали від війни такі туристичні напрямки, як Одеса, Чорноморське узбережжя та Дунайські плавні; доходи від туризму в Одеській області також значно скоротилися. За оцінками експертів, вони знизилися на 50 – 60% порівняно з 2021 роком.

Незважаючи на це, є й позитивні моменти. З 2023 року спостерігається

поступове відновлення туризму. Кількість туристів, які відвідали Одеську область в 2023 році, склало 30 – 40% від рівня 2021 року. Станом на 2023 рік Одеська область переживає поступове відновлення туризму під час війни.

Так за перші три місяці 2023 року закладами розміщення сплачено податків на 37% менше (15 млн 239 тис. грн) ніж 2022 року за аналогічний період (24 млн 195 тис. грн). В порівнянні з 2021 роком податкові надходження від туристичній галузі в цьому курортному регіоні впали на 92% [2].

За даними Державного агентства розвитку туризму за перше півріччя 2023 року, незважаючи на війну, галузь працює і навіть демонструє непогані фінансові показники. Це пов'язано як зі зростанням економічної активності, так і з тим, що після дуже стресового 2022-го людям потрібен був час для відновлення, психологічного перезавантаження. І саме мандруючи, відвідуючи інші міста, культурні об'єкти, вони більше надихались. Плюс запит на краще пізнання своєї культури, історії, що також реалізується через туризм. ДАРТ навела дані дослідження, проведеного спільно з проектом ЮНІСЕФ U-Report, яке продемонструвало, що приблизно 20% українців відмовлялися у 2023 році від подорожей з міркувань безпеки, 23% – через скрутне матеріальне становище, майже 12% респондентів вважають недоцільними подорожі під час дії воєнного стану, 21% подорожували, вважаючи, що йдеться про економічну підтримку України, ставлення до подорожей 23% опитаних не змінилося. Тобто, бачимо, що приблизно 40% українців, попри все, мандрують [3].

До найбільш поширених на Одещині видів туризму відноситься пригодницький, круїзний, спортивний. Останніми роками почали розвиватися такі види туризму, як екологічний, винний, етнографічний. В Одеській області є передумови для розвитку різних видів туризму: культурно-пізнавального, релігійного, лікувально-оздоровчого, екологічного, круїзного, сільського та інших спеціалізованих видів туризму.

Вирішальне значення для розвитку індустрії відпочинку має наявність розвиненої туристичної інфраструктури, основу якої складають заклади тимчасового розміщування: готелі, санаторно-курортні, оздоровчі заклади

тощо. Найбільша кількість об'єктів туристично-оздоровчого призначення зосереджена у м. Білгород-Дністровському, Кілійському, Татарбунарському та Овідіопольському районах [4].

Туристи звертають увагу на значний розбіг між привабливістю природно-рекреаційних ресурсів та забезпеченістю об'єктами туристичної інфраструктури в Одеському регіоні. Має місце явища «тенізації» малого бізнесу у сфері гостинності та туризму, що є перешкодою на шляху її легального розширення та індустріального розвитку. Як наслідок, у місцевих бюджетах немає достатніх обсягів фінансових ресурсів для інвестування у структурну модернізацію регіонального туристично- рекреаційного комплексу. Раціональне і ефективне використання усіх ресурсів регіону потребує довгострокових програмних заходів, зважених управлінських рішень і ефективних практичних дій. Ці заходи мають бути спрямовані на комплексний розвиток туризму, забезпечення раціонального використання туристичних ресурсів регіону, а також вирішення питань інфраструктурного та інформаційного облаштування туристичних об'єктів [4].

Таким чином, Одеська область є важливим регіоном України з великим потенціалом для розвитку туризму, завдяки багатій культурній спадщині, історії та сприятливому клімату. Війна з росією негативно вплинула на туристичну галузь регіону, спричинивши значне скорочення туристичного потоку та доходів. Незважаючи на труднощі, у 2023 році спостерігається поступове відновлення, що сприяє зростанню економічної активності та попиту на внутрішній туризм. Одеська область має передумови для розвитку різноманітних видів туризму, таких як пригодницький, екологічний та етнографічний. Водночас існують виклики, пов'язані з недостатньою інфраструктурою, явищем тінізації бізнесу та потребою в комплексному управлінні ресурсами регіону для довготривалого розвитку. Одеська область володіла та володіє всіма передумовами задля формування конкурентоспроможної, інвестиційно привабливої туристичної галузі, що може в майбутньому забезпечити збільшення нових туристичних потоків, та

спроможна відповідати європейським та світовим стандартам в сфері надання рекреаційно-туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Andriy Motsa. The effect of regional tourism on economic development: Case study: The EU countries. *International Review*. 2021. No. 1-2. P. 67–75. URL: <https://doi.org/10.5937/intrev2102069m> (date of access: 24.10.2024).
2. Туристична статистика України: динаміка податкових надходжень по регіонах. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turistichna-statistika-ukrayini-dinamika-podatkovih-nadhodzhen-po-regionah> (дата звернення: 24.10.2024).
3. Основні результати діяльності Державного агентства розвитку туризму в 2023 році. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3821292-osnovni-rezultati-dialnosti-derzavnogo-agentstva-rozvitku-turizmu-v-2023-roci.html> (дата звернення: 24.10.2024).
4. Сучасний туризм Одеської області: стан, розвиток, проблеми. URL: http://dspace.idgu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/900/Тирон_О_fuaid_Освіта%2C_економіка_управління_вип.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 24.10.2024).